

8 (=האחד סובר) אהל זרוק – לאו שמיא אהל (=אינו
9 נקרא אהל), ומר סבר אהל זרוק – שמיא אהל⁸³.
10 לדעת רבי, כדי שאהל יחוצץ בפני טומאה, הוא
11 צריך להיות כאהל בכל הפרטים, וגם בפרט שאין הוא
12 מיטלטל⁸⁴, ורק אז חל עליו דין של אהל החוצץ בפני
13 טומאה. לעומת זאת, לפי שיטת רבי יוסי ברבי יהודה,
14 הרי גם אם אין הדבר דומה בדיוק לאהל בכל הפרטים,
15 בכל זאת, כיון שהוא דומה לו בכך שהוא מקום
16 לעצמו, חל עליו דין של אהל והוא חוצץ בפני
17 הטומאה, וטהור. (משיחת כ' מנחם־אב תשל"ב)

1 בין הענינים, ולכן הוא דורש⁷⁹ לפי ריבוי ומיעוט,
2 ש"ריבה כל מילי"⁸⁰, גם את מה שאינו דומה לפרט⁷⁸,
3 ומיעט רק "של חרס"⁸¹, שהוא "פחות מכל הכלים
4 ואינו ראוי אפילו למלך בשר ודם"⁸².

יב.

דוגמאות למחלוקת בין רבי ליחיד אחר בסדר טהרות

5 ענין דומה בסדר טהרות: "הנכנס לארץ העצים
6 בשירה תיבה ומגדל, רבי מטמא ורבי יוסי ברבי יהודה
7 מטהר. במאי קמיפלגי (=במה הם חולקים?) מר סבר

כפשוטו י"ל דפסק כרבי ע"פ ברייתא אחריתי דר"י שם. ראה חק נתן
מנחות שם. פ"ח י"ד סי' פד סק"ז. הר המוריה שם. וראה נו"ב
(מהדו"ת) י"ד סי' רג בהגה"ה.
82 פרש"י מנחות שם ד"ה של חרס. וראה סוטה יד, ב.
83 עירובין ל, סע"ב. וש"נ.
84 ולדעת כמה ראשונים (ר"ח עירובין לא, א. רשב"א בשם הר"ח
שם. ועוד) פ"י אהל זרוק היינו שראוי להיזרק במקום למקום, אף שעכשיו
מונח הוא. ומ"מ דעת רבי שאינו אהל כיון שאינו קבוע במקום אחד כל
הזמן כאהל גמור. וראה אנציק' תלמודית בערכו כמה פירושים.

79 וכן י"ל בברייתא קמייתא דר"פ שם (מר (ריב"י) סבר מה הפרט
מפורש של מתכת אף כל של מתכת, ומר (רבי) סבר מה הפרט מפורש
דבר חשוב אף כל דבר חשוב (דוקא)).
80 וראה גם המשך הגמרא שם (הרא"י לברייתא אחריתי) בצד
ההפך – "ושל שבעה לא יעשה ואפי' משאר מיני מתכות (ובפרש"י שם
"משום דדומה לשל מקדש") ר"י בר"י אף של עץ לא יעשה כדרך שעשו
בית חשמונאי" (ובפרש"י שם: "שהרי הוא כדרך כו").
81 וברמב"ם (הל' ביה"פ פ"א הי"ח) "המנורה וכו' אלא מן המתכת
בלבד ואם עשאו כו", ובכס"מ שם"פספס רבינו כר"י ב"ר יהודה. אף

המשך ביאור במסכת בבא בתרא ליום שני עמ' ב

12 הגמרא לעיל. אלא לאו הא קא משמע לן – וכי לא כפל התנא דין
13 זה כדי להשמיענו, שאף במקום שאין את סברת הקפידות
14 האמורות, עדיין מחלוקתם קיימת, דרבי עקיבא סבר מוכר בעין יפה
15 מוכר, ולכך כחו של הלוקח עדיף, ורפנן סברי מוכר בעין רעה
16 מוכר, וכחו של המוכר עדיף. מסיימת הגמרא: שמע מינה – אכן
17 מהסיפא של המשנה לקמן מוכח שבכל מקום סבר רבי עקיבא
18 שסתם מוכר בעין יפה הוא מוכר, ורבנן סוברים שסתם מוכר בעין
19 רעה הוא מוכר.
20 הגמרא מביאה מחלוקת אמוראים להלכה: איתמר, רב הונא אמר
21 בשם רב,

1 נחלקו אם מוכר בעין יפה מוכר או בעין רעה אף כאשר אין סברת
2 קפידה: אלא יש להוכיח כן מסיפא של המשנה לקמן (עא), ששינוי
3 מוכר לאחר – אם מכר את הבור או הגת או השובך שבשדהו
4 לאדם אחר, ואת השדה שייר לעצמו, רבי עקיבא אומר, הלוקח
5 אינו צריך ליקח לו דרך מהמוכר כדי להגיע אליהם, כיון שבכלל
6 הבור והגת קנה גם את הדרך אליהם, והקמים אומרים, הלוקח
7 צריך לקנות דרך מן המוכר על מנת להגיע אליהם. ומעתה אם
8 כוונת המשנה להשמיענו שלרבי עקיבא הולכים אחר דעתו
9 וקפידתו של הלוקח, ולרבנן הולכים אחר קפידתו של המוכר, הא
10 תו למה ל' – לשם מה הוצרכה המשנה לחזור ולשנות מחלוקת זו,
11 היינו הך, הרי כבר בסיפא של משנתנו נחלקו בזה, וכמו שביארה

המשך ביאור במסכת בבא בתרא ליום שלישי עמ' א

7 שבו נותנים את החטים וממנו הם יורדים אל הריחים, כיון שהוא
8 מיטלטל ואינו קבוע במקומו. וכן לא כלל במכירה לא את התנור
9 ולא את הריחים שבבית, משום שאינם מחוברים לקרקע אלא
10 מיטלטלים. מוסיפה המשנה: ורפנן שאמר לו 'הוא [הבית] וכל מה
11 שבתוכו מכורין לך',

1 כלולים במכירה, לפיכך מוכר עם הבית את הדלת הקבועה בו, אבל
2 לא את הפתח המשמש לפתיחת מנעול הדלת, מאחר והוא
3 מיטלטל. וכן מוכר עמו את הפכתשת הקבועה בקרקע, אבל לא את
4 המכתשת המיטלטלת. וכן מוכר עמו את האיצטרוזביל – עיגול של
5 עץ שעליו מונחים אבני הריחים, שקבוע במקומו ואינו מיטלטל,
6 אבל לא את הקלת – כלי קיבול המצוי בחלק העליון של הריחים,

המשך ביאור במסכת בבא בתרא ליום שישי עמ' ב

10 שבתוכה. אמנם בין כך ויבין כך – בין באופן שאמר 'היא וכל מה
11 שבתוכה מכורין' ובין כשלא אמר כן, לא מוכר עמה, לא את היצת
12 הקנים הגדלים בקרקע שהיא בית רובע – שאפשר לזרוע בה רובע
13 קב תבואה. ולא את השומריה – סוכת השומרים שהיא עשויה
14 קטיף – שטחו אותה בטיט, ולא את החרוב המורכב – שהזקין
15 והרכיבו בו ענף מעץ אחר, ולא את סדן השקמה – עץ שקמה
16 שהזקין וגדל הרבה, וקצצו את ענפיו ויצאו ענפים חדשים, משום
17 שכל אלו חשובים ויש להם שם בפני עצמם, ולכך הרי הם נחשבים
18 כשדה אחרת, ואינם כלולים במה שאמר 'היא וכל מה שבתוכה'.

1 ונמכרים עם השדה ככל שאר אילנות המכורים עם השדה. אבל
2 לא מוכר עם השדה, לא את האבנים שבתוכה שאינן מיוחדים
3 לצרכה – לצורך תשמיש השדה. ולא את הקנים שבכרם שאינן
4 לצרכו – לצורך תשמיש הכרם. ולא את התבואה שהיא תלושה מן
5 הקרקע. והטעם בכל אלו, כיון שהם מיטלטלים שאינם קבועים
6 לתשמיש השדה, ואינם צריכים לשדה, לכך אינם נחשבים כחלק
7 ממנה. מוסיפה המשנה: אולם רפנן שאמר לו המוכר 'היא וכל מה
8 שבתוכה מכורין לך', הרי כולן מכורין – אף הדברים המיטלטלים
9 השנויים לעיל מכורין, שהרי פירש שמוכר לו את כל מה